

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL PACIENTO PRIEMOKOS UŽ KOMPENSUOJAMUOSIUS VAISTINIUS PREPARATUS IR MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONES PADENGIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO (NUTARIMO PROJEKTAS – 1) IR DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. RUGSĖJO 13 D. NUTARIMO NR. 994 „DĖL AMBULATORINIAM GYDYMUI SKIRIAMŲ VAISTINIŲ PREPARATŲ IR MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ BAZINIŲ KAINŲ IR PACIENTO PRIEMOKŲ UŽ JUOS APSKAIČIAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO PROJEKTO (NUTARIMO PROJEKTAS-2)
(TAP Nr. 20-827; TAIS Nr. 20-5387(2); TAP Nr. 20-826; TAIS Nr. 20-5384(2))**Nr.
Vilnius**Projekto rengėjas:** Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: sudaryti sąlygas kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemones (toliau – MPP) įsigyti nemokant paciento priemokos tikslinei asmenų grupei: senatvės pensininkams, mažas pajamas gaunantiems bei 75 metų ir vyresniems. Taip pat užtikrinti, kad nedidėtų priemokos už sudėtinius vieno gamintojo gaminamus vaistus, nustatant vienodas sąlygas priemokos nustatymui, kaip ir daugiau tiekėjų tiekiamiems vaistams.

Dabartinė situacija: Šiuo metu lengvata be paciento priemokos įsigyti pigiausią kompensuojamąjį vaistą ir MPP mažas pajamas gaunantiems asmenims bei vyresniems nei 75 metų amžiaus asmenims teisės aktuose nenustatyta. Šie asmenys, kaip ir visi kiti apdraustieji, įsigydamai valstybės kompensuojamus vaistus ar MPP turi mokėti paciento priemokas.

Sveikatos draudimo įstatyme (Nr. XIII-2492, įsigalios 2020-07-01) nustatyta, kad pensininkams bei mažas pajamas gaunantiems asmenų grupėms, kurių pensijų ir kitų draudžiamųjų pajamų suma sudaro mažiau kaip 95 proc. praėjusių metų minimalių vartojimo poreikių dydžio (toliau-MVPD) arba 75 metų ir vyresniems asmenims paciento priemokos už vaistus ir MPP kompensuojamos **Vyriausybės nustatyta tvarka**. Įstatyme apibrėžiama tikslinė grupė nustatyta derinant ją su Socialinio draudimo įstatymu bei Šalpos pensijų įstatymų. MVPD apskaičiuojamas kiekvienais metais Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka, t.y. einamųjų metų pabaigoje suskaičiuojamas MVPD ateinantiems metams ir naudojamas planuojant išmokas kitiems metams. MVPD 2020 m. sausio 1 dienai yra 257 eurai pirmam asmeniui, 206 eurų antram asmeniui ir 180 eurų trečiam ir paskesniems bendrai gyvenantiems asmenims.

Šiuo metu Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir paciento priemokų už juos skaičiavimo tvarkoje nustatyta, kad maksimali priemoka negali viršyti praėjusių metų 20 proc. vaisto recepto kompensuojamosios kainos. **2019 m. 20 proc. kompensuojamojo recepto kainos sudarė 4,71 Eur, 2020 m. ši suma išaugo ir sudaro 6,36 Eur.** Išanalizuota, kad šią priemokos ribą dažniausia siekė priemokos už sudėtinius vieno gamintojo vaistinius preparatus.

Projekto esmė: Nutarimo projekte – 1:

- Apibrėžta sąvoka „kompensuojamoji paciento priemoka“, t.y. paciento priemoka už kompensuojamus vaistus ar MPP, kuri sveikatos draudimo įstatyme (10 straipsnis 6 dalis) nurodytomis sąlygomis padengiama atitinkamiems pacientams;

- Nustatyta, kad asmenims, kurių pensijų ir kitų draudžiamųjų pajamų suma sudaro mažiau kaip 95 proc. praėjusių MVPD arba 75 metų ir vyresniems asmenims paciento priemokos už vaistus ir MPP yra kompensuojamos;

- Nustatyta tvarka, pagal kurią informacija, kad asmuo priklauso mažas pajamas gaunančių asmenų grupei, teikiama į Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (toliau – ESPBI IS) iš SODROS, Nacionalinės teismų administracijos bei Seimo kanceliarijos.

- ESPBI IS sistemoje bus formuojamas požymis apie tokio asmens teisę į kompensuojamąją priemoną ir ši informacija bus perduota vaistinėms;

- Vaistinės išduodamos kompensuojamuosius vaistus ar MPP iš mažas pajamas gaunančių asmenų neims priemokos, o vaistinei šis skirtumas bus kompensuojamas iš valstybės biudžeto lėšų (skirtų kaip valstybės biudžeto asignavimai PSDF biudžetui);

- Nustatyta kompensuojamosios priemokos padengimo tvarka:

- jeigu asmuo pasirinks vieno tiekėjo, mažo terapinio indekso ar biologinius kompensuojamuosius vaistus, bus padengiama galiojančiame vaistų kainyne nurodyta paciento priemokos suma;

- jeigu asmuo pasirinks dviejų ir daugiau gamintojų vaistus, kompensuojamosios priemokos dydis bus už pigiausią atitinkamo stiprumo ir vartojimo būdo vaistą, nurodytą galiojančiame vaistų kainyne;

- MPP dengiamos priemokos dydis yra fiksuotas - ne daugiau kaip 4,71 eurų už vieną MPP pakuotę;

- jeigu gydytojų konsultacinė komisija pacientui paskirs ne pigiausią dviejų ar daugiau gamintojų grupės vaistą (dėl klinikinių priežasčių negali vartoti pigiausio), tokiam pacientui, bus padengiama visa galiojančiame vaistų kainyne nurodyta paciento priemokos suma;

- Nustatyta, kad receptų kompensuojamosios priemokos sumų kontrolės mechanizmą ir apmokėjimo tvarką nustatys Valstybinė ligonių kasa.

Nutarimo projekte – 2 siūloma:

- Koreguoti vidutinį recepto kompensuojamosios kainos apskaičiavimą: nustatyti, kad jeigu 20 proc. praėjusių metų vidutinės recepto kompensuojamosios kainos sudaro daugiau nei 4,71 euro, tai 20 proc. praėjusių metų vidutinės recepto kompensuojamosios kainos yra 4,71 euro suma, t. y. didžiausia galima priemoka negalės viršyti 4,71 euro.

- Suvienodinti didžiausios galimos priemokos dydį *vieno tiekėjo sudėtinių vaistinių* su dviejų ar daugiau tiekėjų sudėtinių vaistinių preparatų grupėse. Šis dydis – 4,71 euro.

Siūloma kad nutarimai įsigalios 2020 m. liepos 1 d. ir nutarimo projekto-2 nuostatos bus taikomos rengiant IV ketvirčio ir vėlesnius kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainynus.

Nauda: bus sudaryta galimybė mažas pajamas gaunantiems asmenims bei vyresniems nei 75 metai asmenims sumažinti kompensuojamųjų vaistų ir MPP įsigijimo išlaidas, sumažinant šiems asmenims tenkančią finansinę naštą, tai leis sutaupyti nemažai lėšų, kurias jie galės skirti kitoms reikmėms, ir suteiks galimybę vartoti tinkamus ir reikalingus vaistus be finansinių nuostolių.

Papildomai reikės 3,7 mln. eurų priemokoms už kompensuojamus vaistus ir MPP padengti nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2020 gruodžio 31 d. Duomenų perdavimui ir suderinimui reikės atlikti tam tikrus SODROS, ESPBI IS ir VLK SVEIDROS informacinių sistemų pakeitimus. ESPBI IS patobulinimui reikalinga preliminarinė suma galėtų būti apie 181 500 Eur (su PVM), SODRA IS – apie 50 000 Eur (su PVM); SVEIDRA – 75 000 Eur.

Vieno gamintojo sudėtinio vaisto recepto priemokos suvienodinimas su dviejų ir daugiau tiekėjų sudėtinių vaistų priemokų leis sumažinti vaistų kainas, racionaliai naudoti PSDF biudžetą bei sutaupyti iki 150 tūkst. eurų 2020 m. IV ketvirtį.

Derinimas: Nutarimo projektas suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija, Valstybine ligonių kasa, VĮ Registrų centru, Seimo kanceliarija bei Nacionaline teismų administracija.

Teisingumo ministerijos pastabos (dėl įstatyminio pagrindo nebuvimo daliniam priemokos kompensavimui), Nacionalinės teismų administracijos pastabos (dėl duomenų apie teisėjams mokamų teisėjų valstybinių pensijų dydžių bei teiktinų duomenų formato), Inovatyvios farmacijos asociacijos pastabos (dėl baimių, kad vieno gamintojo sudėtinio vaisto kaina Lietuvai turėtų būti sumažinta 76

proc., tačiau gamintojai negalės tiek sumažinti vaistų kainos, todėl šie vaistai bus išbraukti iš kompensuojamųjų sąrašo), Vaistų gamintojų asociacijos pastabos (bus sukeltas vaistų trūkumas) argumentuotos derinimo pažymoje.

Specialiųjų tyrimų tarnyba savo antikorupcinio vertinimo išvadoje nurodė, kad nenustatė tiesioginių sąlygų korupcijai kilti ir pateikė redakcines pastabas nutarimo projektui.

Atitiktis Vyriausybės programai: prisideda prie Vyriausybės programos įgyvendinimo plano darbų įgyvendinimo: „Mažas pajamas gaunančių gyventojų išlaidų vaistams sumažinimas, kompensuojant visą vaisto kainą, skatinant racionalų vaistų vartojimą“.

Dalykinio vertinimo išvada: Atkreiptinas dėmesys, kad įteisinus vaisto priemokos sumažinimą sudėtiniais vieno gamintojo vaistams, kuriuos Lietuvoje vartoja apie 210 tūkst. pacientų ir kurie dažniausiai skiriami kardiologiniams pacientams (ypač hipertenzijai), gali būti pablogintas šių vaistų prieinamumas.

Siūlome projektus:

- patikslinti atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas,
- svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Aurelija Urbonienė, tel. 8 706 63 813, el. p. aurelija.urboniene@lr.lt